

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2016 r.

w sprawie zasad przygotowania i zapewnienia działania systemu wykrywania i alarmowania (SWA) oraz systemu wczesnego ostrzegania (SWO) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz właściwości organów w tych sprawach.

Na podstawie art... ustawy z dnia.....2016 r.. o ochronie ludności (Dz. U. z ... r. Nr.), ustala się co następuje:

§1. Rozporządzenie określa organizację i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania systemu wykrywania i alarmowania zwanego dalej SWA oraz systemu wczesnego ostrzegania zwanego dalej SWO na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz właściwość organów w tych sprawach.

§2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) SWO – jest to system który stanowią Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Resortowe Centra Zarządzania Kryzysowego, Centra Zarządzania Kryzysowego urzędów centralnych lub ich służby dyżurne, jednostki organizacyjne, służby, inspekcje posiadające całodobową służbę dyżurną lub osoby dyżurne wyposażone w środki łączności. Ponadto, służby dyżurne lub osoby dyżurne w zakładach, obiektach oraz na terenie instalacji stanowiących potencjalne zagrożenie dla ludności i środowiska w przypadku ich uszkodzenia lub awarii.
- 2) SWA – system który obejmuje jednostki organizacyjne wchodzące w skład SWO oraz systemy uruchamiane i rozwijane w przypadku wprowadzenia stanu nadzwyczajnego, stanu klęski żywiołowej i wojny w tym Krajowy System Wykrywania Skazań i Alarmowania oraz Powszechny System Ostrzegania Wojsk i Ludności Cywilnej o Zagrożeniu Uderzeniami z Powietrza, a także w przypadku przeprowadzania ćwiczeń i treningów.

§3. Główne zadania systemów określonych w § 1 ust. 1 to:

- 1) pozyskiwanie informacji o zbliżaniu się lub stwierdzeniu faktu zaistnienia, na określonym terenie, niebezpieczeństwa dla zdrowia i życia ludzi, związanego ze stosowaniem środków rażenia, wystąpieniem klęsk żywiołowych, awarii obiektów technicznych, skażeń i zakażeń, powodzi i pożarów, osuwisk, trzęsień ziemi, silnych wiatrów lub innych podobnych zdarzeń,
- 2) określanie rodzaju, miejsca, skali i skutków zaistniałych zagrożeń oraz oznaczaniu stref niebezpiecznych,

- 3) powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zbliżającym się niebezpieczeństwie oraz informowanie o zalecanych zasadach postępowania obywateli w określonej sytuacji.

§4. Do wykonywania czynności związanych z funkcjonowaniem i działalnością systemów określonych w § 2 są zobowiązane:

- 1) jednostki organizacyjne ochrony ludności i obrony cywilnej, formacje obrony cywilnej odpowiednio do nałożonych na nie zadań,
- 2) zakłady pracy, obiekty, oraz instalacje stanowiące potencjalne zagrożenie dla ludności i środowiska w przypadku ich uszkodzenia lub awarii które w przypadku awarii mogą stanowić źródło zagrożenia dla ludności i środowiska,
- 3) jednostki organizacyjne, których statutowa działalność przewiduje wykonywanie takich czynności - w zakresie ustalonym przez właściwe terenowo organy administracji publicznej/ organy obrony cywilnej.

§5.1. Nadzór nad funkcjonowaniem SWO i funkcje koordynacyjne sprawuje Prezes Rady Ministrów przy pomocy Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, oraz Szefa Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju.

2. Nadzór nad funkcjonowaniem SWA i funkcje koordynacyjne sprawuje Prezes Rady Ministrów przy pomocy Szefa Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju.

3. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z pozostałymi ministrami opracowuje i aktualizuje plany i procedury współdziałania organów i jednostek organizacyjnych nadzorowanych przez ministrów lub im podległych w realizacji zadań w ramach SWA i SWO.

4. Plany i procedury o których mowa w ust. 3 stanowią załączniki do planów zarządzania kryzysowego właściwych ministrów.

§6.1. Szczegółową organizację i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania Krajowego Systemu Wykrywania Skazań i Alarmowania funkcjonującego w ramach SWA określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. 2013.96).

2. Szczegółową organizację i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania Powszechnego Systemu Ostrzegania Wojsk i Ludności Cywilnej o Zagrożeniu Uderzeniami z Powietrza funkcjonującego w ramach SWA określa Instrukcja Funkcjonowania Powszechnego Systemu Ostrzegania Wojsk i Ludności Cywilnej o Zagrożeniu Uderzeniami z Powietrza opracowywana i wydana przez MON.

§7. Systemy, o których mowa w § 1, ust. 1 powinny działać w sposób zapewniający jednolitość funkcjonowania oraz wzajemną interoperacyjność, w szczególności przez stosowanie:

- 1) takich samych metodyk, instrukcji i procedur postępowania w wypadku wystąpienie zagrożenia;
- 2) takich samych formatów meldunków i informacji o zdarzeniu;
- 3) identycznych procedur przekazywania meldunków i informacji o zdarzeniu;
- 4) jednolitego schematu obiegu i wymiany informacji o zdarzeniu.

§8.1. Określone w § 2 systemy zapewniają realizację zadań z zakresu powszechnego ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach.

2. Podmioty określone w § 2 działają w sposób zapewniający jednolitość funkcjonowania oraz wzajemną interoperacyjność oraz są zobowiązane, na podstawie powszechnie obowiązującego prawa lub aktu prawa miejscowego stanowiącego przez właściwy organ administracji publicznej lub samorządowej, do wzajemnej wymiany informacji uzyskanych w czasie własnej działalności statutowej.

3. Jednolitość i interoperacyjność funkcjonowania systemów i podmiotów wchodzących w skład systemów określonych w § 2 zapewniają organy, którym te systemy i podmioty podlegają lub które je nadzorują.

4. Koordynację w zakresie jednolitości i interoperacyjności funkcjonowania systemów wchodzących w skład systemów określonych w § 2 zapewnia Prezes Rady Ministrów we współpracy z Dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz Szefem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju.

§9.1. Jednostki organizacyjne i zakłady pracy, o których mowa w §4, mają obowiązek przekazywania informacji o stwierdzonym zagrożeniu właściwym organom ochrony ludności i obrony cywilnej lub określonym przez nie jednostkom organizacyjnym ochrony ludności i obrony cywilnej, a także ogłaszania komunikatów ostrzegawczych i sygnałów alarmowych dla zagrożonej ludności. Rodzaje alarmów, treść komunikatów ostrzegawczych, sygnały alarmowe i sposób ich ogłaszania określa Rad Ministrów.

2. Przekazywanie informacji o zagrożeniach, komunikatów ostrzegawczych odbywa się za pośrednictwem dostępnych środków łączności oraz środków masowego przekazu w pierwszej kolejności.

3. Głównym narzędziem do przekazywania sygnałów alarmowych (ogłaszanie alarmów) jest system syren alarmowych dopiero później dostępne środki łączności oraz środki masowego przekazu i inne (dzwony, urządzenia głośnomówiące itp.).

4. Organy administracji publicznej, oraz inni dyspozytorzy i operatorzy systemów w szczególności telewizji, radia, internetu, telefonii zapewniają możliwość ich wykorzystania na potrzeby przekazywania informacji o zagrożeniach i alarmowania.

5. Zbiór informacji o zagrożeniach oraz ostrzeżenie i alarmowanie organizuje się na szczeblu zakładów pracy wymienionych w §4 ust. 2, miast, gmin, powiatów, województw oraz w skali kraju.

6. Zbiór i przetwarzanie informacji o zagrożeniach oraz ich przekazywanie realizują:

- 1) w zakładach pracy – wyznaczone przez kierowników (właścicieli) tych zakładów służby dyżurne ewentualnie dyspozytorskie lub formacje wykrywania i alarmowania, tworzone jako formacje obrony cywilnej,
- 2) w województwach – centra zarządzania kryzysowego ewentualnie inna służba dyżurna lub formacje analizy danych i alarmowania, tworzone jako formacje obrony cywilnej,
- 3) w powiatach i gminach – centra zarządzania kryzysowego ewentualnie inna służba dyżurna, a także formacje analizy danych i alarmowania lub formacje wykrywania i alarmowania tworzone jako formacje obrony cywilnej,
- 4) na szczeblu centralnym - centra zarządzania kryzysowego ministerstw oraz służby dyżurne urzędów centralnych,
- 5) na szczeblu krajowym – Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, organ ochrony ludności i obrony cywilnej.

§10.1. Całkowite lub częściowe rozwinięcie systemu wykrywania i alarmowania następuje na podstawie zarządzenia:

- 1) szefa ochrony ludności i obrony cywilnej gminy – na terenie gminy,
- 2) szefa ochrony ludności i obrony cywilnej powiatu – na terenie kilku gmin lub całego powiatu,
- 3) szefa ochrony ludności i obrony cywilnej województwa – na terenie kilku gmin lub całego województwa,
- 4) Szefa Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju – na terenie kilku województw lub obszarze całego kraju.

2. W czasie pokoju szef ochrony ludności i obrony cywilnej województwa, powiatu lub gminy może zarządzić rozwinięcie systemu wykrywania i alarmowania w przypadku zaistnienia rozległych skażeń, innych nadzwyczajnych zagrożeń (wyłącznie na czas trwania tych zagrożeń), wprowadzenia stanu nadzwyczajnego, stanu klęski żywiołowej, a także przeprowadzenia ćwiczeń.

§11.1. SWA w tym SWO, na terenie województwa, powiatu i gminy organizują właściwe terenowo szefowie ochrony ludności i obrony cywilnej uwzględniając występowanie charakterystycznych zagrożeń dla terenu odpowiednio województwa, powiatu i gminy stosownie do zapisów niniejszego rozporządzenia.

2. Szefowie ochrony ludności i obrony cywilnej, o których mowa w ust. 1, ustalają zakres działania jednostek organizacyjnych wchodzących w skład systemu wykrywania i alarmowania w tym systemie wczesnego ostrzegania.

§12.1. W ramach SWA i SWO organizuje się treningi i ćwiczenia, które mogą być łączone z treningami i ćwiczeniami obronnymi i zarządzania kryzysowego.

2. Odpowiedzialnymi za organizację szkolenia są :

- 1) Dyrektor RCB, Szef Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju – w odniesieniu do całego kraju,
- 2) szef ochrony ludności i obrony cywilnej województwa – w odniesieniu do województwa,
- 3) szef ochrony ludności i obrony cywilnej powiatu – w odniesieniu do powiatu
- 4) szef ochrony ludności i obrony cywilnej miasta/gminy – w odniesieniu do miasta/gminy,
- 5) Pozostali kierownicy jednostek organizacyjnych wymienionych w § 4 – w stosunku do podległych jednostek organizacyjnych.

3. Szkolenia doskonalące, ćwiczenia i treningi systemu wczesnego ostrzegania oraz systemu wykrywania i alarmowania organizuje Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa przy współdziałaniu Szefa Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Kraju oraz kierowników jednostek organizacyjnych wymienionych w § 4.

4. Raz na rok organizuje się trening systemu wczesnego ostrzegania.

5. Raz na trzy lata organizuje się ćwiczenie systemu wykrywania i alarmowania lub poszczególnych jego elementów.

6. Ćwiczenia systemu wykrywania i alarmowania można łączyć z ćwiczeniami obronnymi lub zarządzania kryzysowego.

§12. Włączenie jednostek i instytucji do SWA i SWO nie zmienia ich służbowego podporządkowania i zadań.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zasad przygotowania zapewnienia działania systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz właściwości organów w tych sprawach stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. ... ust. pkt ustawy z dnia.....2016 r.. o ochronie ludności (Dz. U. z ... r. Nr...).

Zgodnie z ww. przepisem, Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia organizację i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania systemu wykrywania i alarmowania zwanego dalej SWA oraz systemu wczesnego ostrzegania zwanego dalej SWO na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz właściwość organów w tych sprawach.

Należy stwierdzić, że rozwiązania, które zostały zawarte w projektowanej regulacji są podyktowane koniecznością uregulowania spraw związanych z przedmiotowymi zagadnieniami zwłaszcza zdefiniowania pojęć „system wykrywania i alarmowania” oraz „system wczesnego ostrzegania”. W znacznej mierze mają one charakter porządkujący i zmierzają do zapewnienia spójności z przepisami dotyczącymi zarządzania kryzysowego, stanów nadzwyczajnych i ustaw kompetencyjnych regulujących funkcjonowanie organów (podmiotów) zaangażowanych w system wykrywania i alarmowania oraz system wczesnego ostrzegania.

Jako cel regulacji, wskazano na konieczność podniesienia efektywności procedur współdziałania podmiotów funkcjonujących w ramach systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania.

Rozporządzenie nie zmienia ani nie wchodzi w zakres funkcjonowania Krajowego Systemu Wykrywania Skazań i Alarmowania określonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. 2013.96) oraz funkcjonowania Powszechnego Systemu Ostrzegania Wojsk i Ludności Cywilnej o Zagrożeniu Uderzeniami z Powietrza określonego Instrukcją Funkcjonowania Powszechnego Systemu Ostrzegania Wojsk i Ludności Cywilnej o Zagrożeniu Uderzeniami z Powietrza (wojskowe wydawnictwo specjalistyczne - sygn. WLOP 412/2009) prowadzona decyzją Ministra Obrony Narodowej Nr 286/MON (Dz. Urz. MON. z 2009r. Nr 15, poz. 153), a tylko określa ich miejsce w ramach systemu wykrywania i alarmowania.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty na które oddziałuje projektowana regulacja.

Zakres projektowanej regulacji obejmuje organy i jednostki organizacyjne dokonujące analizy danych i oceny sytuacji zagrożeń oraz opracowywania, ogłaszania i wprowadzenia działań interwencyjnych.

2. Konsultacje społeczne.

Ze względu na zakres przedmiotowej regulacji, tj. dotyczący organizacji i warunków przygotowania oraz sposobu funkcjonowania systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także na podmioty, na które będzie oddziaływała regulacja - przedmiotowe rozporządzenie nie było przedmiotem konsultacji społecznych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych.

Skutki finansowe wprowadzenia rozporządzenia szacowane są jako nieistotne dla budżetu państwa. Wynika to z faktu, iż nie są powoływane nowe organy czy jednostki organizacyjne. Ewentualne wydatki wiązać się będą z kosztami doposażenia istniejących organów czy jednostek organizacyjnych oraz prowadzonych treningów i ćwiczeń organów administracji państwowej i samorządowej, a także ewentualnych szkoleń pracowników, które byłyby pokrywane z budżetów bieżących podmiotów odpowiedzialnych za przygotowanie i funkcjonowanie systemów.

4. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną gospodarki i przedsiębiorczość oraz sytuację i rozwój regionów.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną gospodarki i przedsiębiorczość oraz sytuację i rozwój regionów.

5. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Zakres regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.